



سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور



سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
معاونت آموزش و ترویج



مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور

چگونه نگهداری کنیم؟

۵

۱۱۹۱

کمیته علمی نهضت مردمی تولید و کاشت یک میلیارد نهال



یکی از مسائل کلیدی پس از کاشت نهال، مراقبت و نگهداری از آن تا استقرار کامل است. اگر مراقبت به درستی انجام نشود، بسیاری از نهال‌ها پس از مدتی از بین می‌روند. در این راستا، انجام مراقبت‌های زیر از نهال‌های کاشته‌شده، توصیه می‌شود:

• مراقبت در برابر کمبود آب و کم‌آبی:

تأمین آب مورد نیاز برای مراقبت از نهال‌های کاشته‌شده بسیار مهم است. در همین راستا، باید پیش از اقدام به کاشت، منابع آبی اطراف محل کاشت (مانند رودخانه، جوی آب، استخر ذخیره آب و غیره) را شناسایی کرد. در مواردی که نیاز به آبیاری است، نوع سیستم آبیاری و امکانات مورد نیاز (شلنگ، آب‌پاش، نیروی انسانی و غیره) نیز ضروری است.



• مراقبت در برابر شیوع آفات و بیماری‌ها:

در این خصوص، بررسی و بازدید دوره‌ای از نهال‌های کاشته‌شده، از نظر آثار شیوع آفات و بیماری‌ها ضروری است. در صورت مشاهده آفات و بیماری‌ها، استفاده از سموم و آفت‌کش‌ها در فواصل زمانی معین، قابل توصیه است.





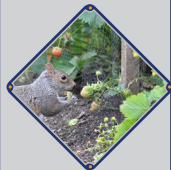
• مراقبت در برابر عوامل طبیعی:

مراقبت در برابر عوامل طبیعی به‌ویژه عوامل جوی مانند باد، طوفان، برف، رگبار، باران شدید، یخبندان و تابش شدید آفتاب، برای حفظ نهال کاشته‌شده بسیار مهم است. در این خصوص، ایجاد بادشکن در اطراف نهال‌ها و استفاده از قیم برای مراقبت نهال‌ها در برابر برف، رگبار و غیره توصیه می‌شود. همچنین، بسته به گونه هدف ممکن است نیاز به ایجاد سایه‌بان‌های مصنوعی در مناطق با تابش شدید آفتاب، ضروری باشد.



• مراقبت در برابر آسیب حیوانات:

ضروری است آسیب احتمالی حیوانات به نهال‌های کاشته‌شده به‌ویژه در سال‌های اول کاشت (به‌دلیل ضعیف بودن نهال‌ها)، به عنوان مسأله‌ای جدی مورد توجه قرار گیرد. ایجاد حصار در اطراف نهال‌ها، بازدید دوره‌ای برای بررسی سلامت ریشه، طوقه و ساقه نهال‌ها در برابر آسیب حیوانات وحشی و اهلی ضروری است. در صورت مشاهده آسیب حیوانات، ضروری است از مبارزه بیولوژیک در برابر حیوانات آسیب‌زننده، استفاده کرد.



• مراقبت در برابر ضعیف شدن خاک:

در این خصوص، حفظ غنا و حاصل‌خیزی خاک در تمام مدت، ضروری است. بنابراین، در خاک‌های با حاصل‌خیزی بسیار ضعیف، تقویت خاک نهال‌ها با کودهای آلی می‌تواند مدنظر قرار گیرد.





♦ فعالیت‌های ترویجی

- آشنا کردن همه اقشار به‌ویژه دانش‌آموزان، کودکان و نوجوانان با ارزش‌های جنگل و اهمیت حفظ و نگهداری نهال‌های جنگلی
- ترویج و توصیه‌های کاشت نهال و نگهداری از آنها با تأکید بر آموزه‌های دینی در اسلام با استفاده از رسانه‌های نوشتاری و دیداری
- فرهنگ‌سازی در خصوص نگهداری از نهال‌ها
- آموزش نگهداری از نهال‌ها به عموم مردم به‌ویژه دانش‌آموزان، کودکان و نوجوانان

♦ مشارکت‌های مردمی

- در صورت رؤیت و اطلاع از تخریب، تصرف، قطع غیرمجاز نهال‌ها، شیوع آفات در جنگل کاری، ورود حیوانات اهلی در عرصه‌های کاشته‌شده و هرگونه آثار مخرب، از طریق شماره تلفن امداد جنگل (۰۹۶۹۶) یا (۱۵۰۴) که در استان‌های کشور به‌صورت رایگان و شبانه‌روزی فعالیت دارند، اقدام شود.





- مشارکت در طرح همیاران طبیعت و تشویق مردم به آن، امری پسندیده با ارزش‌های اجتماعی، فرهنگی و محیط‌زیستی فراوان است. در این طرح، عموم مردم، فعالان محیط‌زیست و سازمان‌های مردم‌نهاد، به‌صورت انفرادی یا گروهی و با انگیزه‌های غیرانتفاعی و معنوی، سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور و مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع کشور را در پیشبرد اهداف عالیه که همانا حفظ، احیا، توسعه و بهره‌برداری مستمر و اصولی از منابع طبیعی، جنگل و جنگل کاری است، یاری می‌کنند.

- مشارکت عموم مردم در کاشت نهال‌ها و آشنایی با روش‌های مراقبت از آنها در هفته منابع طبیعی (۱۵ تا ۲۲ اسفندماه) و اهدای نهال رایگان به عموم افراد مشارکت‌کننده، به‌منظور ایجاد انگیزه، آموزش، تمرین و فراگیری کاشت نهال و مراقبت از آن توصیه می‌شود.

- مؤسسه فرهنگی و محیط‌زیستی روستاگل نمودی موفق از مشارکت مردم در حفظ منابع طبیعی است. این مؤسسه از سال ۱۳۹۳ فعالیت‌های درخت‌کاری، پاک‌سازی طبیعت، احیا جنگل، چاپ کتاب، فیلم‌سازی پژوهشی، آموزشی و فرهنگی خود را با هدف آشتی و آشنایی بیشتر مردم با طبیعت آغاز کرد. از دیگر فعالیت‌های شاخص این مؤسسه می‌توان به طرح‌های هدیه درخت، روستای سبز، همیار جنگل، کسب و کار سبز، نشو و نما و قلک سبز اشاره کرد.



عنوان: چگونه نگهداری کنیم؟

ناظر: کمیته علمی نهضت مردمی تولید و کاشت یک میلیارد نهال

نویسنده: سعیده اسکندری

همکاران: مهدی پورهایمی، محمد متینی‌زاده، فاطمه عباسپور، فیروزه حاتمی

تنظیم، چاپ و نشر: ویدا همتی، فتح‌اله بهرامی

طراحی و صفحه‌آرایی: نرگس بهادر

ناشر: نشر آموزش کشاورزی - دفتر شبکه دانش و رسانه‌های ترویجی

شمارگان: محدود

نوبت چاپ: اول / ۱۴۰۱

مسئولیت درستی مطالب با نویسنده است.



شماره ثبت در مرکز فن آوری اطلاعات و اطلاع‌رسانی کشاورزی به ۶۳۱۲۹ تاریخ ۱۴۰۱/۱۲/۱۰ است.

نشانی: تهران، خیابان آزادی، بین نواب و رودکی، پلاک ۲۰۵، معاونت آموزش و ترویج کشاورزی
تلفن: ۶۶۴۳۰۴۶۵ | تلفکس: ۶۶۴۳۰۴۶۴ | کد پستی: ۱۴۵۷۸۹۶۶۸۱